

[Udenrigsministeren]

som jeg sagde indledningsvis, en meget stor udlandsgæld. Gældsproblemerne er internationale, og derfor kræver de også internationale løsninger. Der er jo mange fordringshavere; der er bilaterale bistandsorganisationer, og der er eksportkreditinstitutioner, private banker, Verdensbanken, Den Afrikanske Udviklingsbank.

Fra dansk side vil vi presse på for at få etableret mere sammenhængende internationale rammer for løsningen af Afrikas gældsproblemer. Og vi må selv, inden for disse rammer, gøre, hvad vi kan, for at bidrage til løsningen heraf, ikke mindst i de danske programsamarbejdslande.

Danmark har jo for længst afskrevet den statslige bistandsgæld i forhold til langt de fleste af de mindst udviklede lande. Det drejer sig om næsten 2½ mia. kr.

Når det gælder den offentligt garanterede gæld, altså eksportkreditgælden, har vi tilsluttet os de nye såkaldte Trinidad-vilkår, som giver bl.a. de afrikanske lande mulighed for at opnå en nedskrivning af gælden eller af gældsbetalingen med 50 pct. under forudsætning af, at det pågældende land gennemfører et anerkendt økonomisk reformprogram.

Men den mest tyngende gæld er gælden til Verdensbanken og til Den Afrikanske Udviklingsbank. Den skal betales tilbage, hvis landene skal kunne opnå nye lån, og det har i en række tilfælde medført, at donorlandene, herunder Danmark, er gået sammen om at betale forfaldne afdrag og renter. Det er en vej, vi skal fortsætte ad, men en vej, som jo også fordrer en rimelig byrdefordeling mellem donorlandene og dermed altså enighed herom mellem donorlandene.

Mangelen på private investeringer i Afrika må også ses i sammenhæng med gældsproblemerne. Der er ingen tvivl om, at sporene skræmmer, og at de private investorer indtil videre kun har haft begrænset tiltro til både den politiske og den økonomiske stabilitet i Afrika. Private investeringer er imidlertid helt nødvendige både på grund af det økonomiske tilskud, det giver som led i en gældsslettelsesstrategi, og på grund af den teknologi og den managementkapacitet, der bliver overført i kraft af investeringerne.

Når det drejer sig om handel, er udgangspunktet, at eksportindtægterne må øges mar-

kant, hvis det skal lykkes at skabe økonomisk vækst og dermed en positiv udvikling på længere sigt. Med de forventede fortsat meget lave råvarepriser er det især et spørgsmål om at øge eksporten af forarbejdede varer.

Jeg sagde før, at spørgsmålet om bedre markedsadgang til f.eks. EF's markeder ikke var det afgørende i en afrikansk sammenhæng, fordi adgangen jo allerede er ret fri; alligevel har de afrikanske lande på en række områder mistet markedsandele til lande i Asien og i Latinamerika, og det skyldes i mange tilfælde produkternes ringe kvalitet, usikkerhed om leverancemuligheder og terminer, dårlig indpakning og opbevaring, uhensigtsmæssige distributionskanaler, begrænset indsats på markedsføringsområdet, og jeg kunne blive ved – fejl og mangler i hele kæden fra producent til forbruger. Men det er noget, der kan gøres noget ved, bl.a. ved hjælp af bistanden. Det er også det, som Danidas nye privatsektorprogram i høj grad satser på, og det er vi jo nu gået i gang med både i Zimbabwe og i Ghana.

Et helt andet, overordnet og meget centralt spørgsmål er mulighederne for mere effektivt at forebygge konflikter. Mange af Afrikas problemer udspringer af regionale konflikter og spændinger, og det er vigtigt, at vi her gør en indsats for at styrke det spirende tillidskabende politiske samarbejde mellem landene både i Afrika som helhed og i de enkelte regioner, herunder også i det sydlige Afrika.

Vi taler her reelt om CSCE-lignende samarbejdsformer, som vi måske vil kunne være med til at fremme både med vore erfaringer og med økonomisk og politisk støtte, og vi har allerede set et eksempel i form af OAU's vellykkede mæglingsindsats i Rwanda.

De områder, jeg her har nævnt, fordrer naturligvis et internationalt samarbejde mellem donorlandene og med vore afrikanske samarbejdspartnere; ellers lader det sig ikke realisere. EF har særlige muligheder for at tage initiativet til en strategi, der kombinerer hele spekteret: en mere effektiv nødhjælp, handels- og gældspolitiske tiltag, langsigtet udviklingsbistand og støtte til politiske reformprocesser og et styrket regionalt samarbejde.

Regeringen vil give Afrika høj prioritet under det kommende danske EF-formandskab. Europa har en særlig forpligtelse, som også er historisk begrundet, over for Afrika, og den må